

Leksykon botaników polskich - 94.

Alina Makarewiczówna

Piotr Köhler

Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego
piotr.kohler@uj.edu.pl

Cytowanie: Köhler, P. (2017). Leksykon botaników polskich - 94. Alina Makarewiczówna. *Wiadomości Botaniczne*, 61.
<https://doi.org/10.5586/wb.2017.005>

1. Data i miejsce urodzenia i śmierci. Ur. 15 VI 1890, Suwałki, gub. suwalska, Cesarstwo Rosyjskie, zm. 7 VII 1928, Ostrowiec Kielecki [obecnie: Ostrowiec Świętokrzyski].

2. Rodzina. Ojciec - Henryk; matka - Ludwika z Grabowskich; rodzeństwo: siostry - Emilia i Waleria, brat - Stanisław.

3. Wykształcenie. Do 1905 - rosyjska szkoła rządowa (być może w Suwałkach), którą opuściła, nie ukończywszy jej. 1905[?]-1909 - Gimnazjum Żeńskie w Suwałkach. 1909-1911[?] - dwuletni kurs pedagogiczny dla kobiet Leontyny Rudzkiej w Warszawie, dzięki czemu uzyskała prawo nauczania w szkołach prywatnych. Ok. 1916-1920[?] - studia na Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie (brak bliższych informacji o zakresie tych studiów i okresie ich

odbywania).

4. Stopnie naukowe i dane bibliograficzne rozpraw. Podczas pracy na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie przygotowywała (od ok. 1923) rozprawę doktorską na temat flory dolnoliasowej (dolna jura) okolic Ostrowca; praca wprawdzie ukazała się drukiem, jednakże do obrony nie doszło (brak bliższych informacji).

5. Przebieg pracy zawodowej. Ok. 1909-1921[?] - nauczycielka w szkole żeńskiej w Ostrowcu. 1 IX 1921 - 31 XII 1926 - Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie, Zakład Geologii i Paleontologii: 1 IX 1921 - 30 IV 1925 - młodszy asystent, 1 V 1925 - 31 XII 1926 - starszy asystent [od 1 VI 1926 - na urlopie bezpłatnym].

6. Podróże naukowe. Zagranicznych podróży naukowych prawdopodobnie nie odbyła.

7a. Zakres badań botanicznych. Paleobotanika.

7b. Liczba wszystkich publikacji botanicznych, miejsce opublikowania pełnej bibliografii prac, wykaz ważniejszych prac. Autorka co najmniej jednej pracy botanicznej: Flora dolno-liasowa okolic Ostrowca. (Étude sur la flore fossile du lias inferieur des environs d'Ostrowiec, Pologne). *Prace Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie. Wydział Nauk Matematycznych i Przyrodniczych. Travaux de la Société des Sciences et des Lettres de Wilno. Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles (za 1927) 1928, 4, 97-146 + 4 tab.*

7c. Główne osiągnięcia naukowe. Powyższa praca dotyczy Gór Świętokrzyskich, a okazy zostały zebrane przez Bronisława Rydzewskiego (1884-1945). Autorka opisała w niej 43 gatunki roślin kopalnych; podała diagnozy dwóch nowych taksonów kopalnych: *Dictyophyllum* (?) *Rydzewskii* sp. n. - diagn. s. 102-103, *Pterophyllum polonicum* sp. n. - diagn. s. 116-117. [współczesna ocena m.in. tej pracy patrz: G. Pacyna, 2013, Critical review of research on the Lower Jurassic flora of Poland, *Acta Palaeobotanica* 53(2), 141-163, cyt. s. 142].

8. Działalność dydaktyczna, organizatorska i kolekcjonerska. Po przeniesieniu się do Ostrowca Kieleckiego uczyła geografii, historii oraz języka francuskiego i niemieckiego w założonej (w 1909) przez swą siostrę Walerię prywatnej 4-klasowej szkole żeńskiej. Była organizatorką i aktywnym członkiem Ostrowieckiego Towarzystwa Nauczycielskiego. W 1913 była współorganizatorką

Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Ostrowcu. Organizowała pierwsze wycieczki krajoznawcze dla młodzieży szkolnej.

9. Działalność w innych dziedzinach. Położyła zasługi w reaktywowaniu działalności Ostrowieckiego Towarzystwa Nauczycielskiego po I wojnie światowej, a także w zorganizowaniu pierwszej wyprawy naukowej do nowo odkrytej (w 1922) neolitycznej kopalni krzemienia w Krzemionkach.

10. Ważniejsze godności i stanowiska w instytucjach, towarzystwach naukowych i redakcjach. Była członkiem pierwszego zarządu (od 1913) Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Ostrowcu i jednocześnie pełniła funkcję bibliotekarza.

11. Najważniejsze wyróżnienia i odznaczenia. (brak danych)

12. Inne informacje. Uzyskane świadectwa Gimnazjum Żeńskiego w Suwałkach i dwuletniego kursu pedagogicznego dla kobiet Leontyny Rudzkiej w Warszawie nie uprawniały do studiowania w charakterze studenta zwyczajnego na państwowych uniwersytetach, studiowała wobec tego w Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie. Na tej Wszechnicy była prawdopodobnie studentką geologa, prof. B. Rudzkiego. Być może zainteresowała się paleobotaniką pod jego wpływem, a następnie w ślad za nim, przeniosła się do Wilna.

Spoczywa na cmentarzu parafialnym przy ulicy Denkowskiej w Ostrowcu Świętokrzyskim.

13. Wykaz najważniejszych źródeł. Źródła archiwalne: Litewskie Centralne Archiwum Państwowe w Wilnie [Lietuvos Centrinis Valstybės Archyvas] – zespół *Akta Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie*: F. 175 VII B 54 – Protokoły Rady Wydz. Mat.-Przyr. 1920/21, F. 175 VII B 55 – Protokoły Rady Wydz. Mat.-Przyr. 1921/22, F. 175 VII B 56 – Protokoły Rady Wydz. Mat.-Przyr. 1922/23, F. 175 VII B 57 – Protokoły Rady Wydz. Mat.-Przyr. 1923/24, F. 175 VII B 58 – Protokoły Rady Wydz. Mat.-Przyr. 1924/25, F. 175 VII B 59 – Protokoły Rady Wydz. Mat.-Przyr. 1925/26, F. 175 IA b 389 – Wydz. Mat.-Przyr. sprawy ogólne 1921/22–1922/23, F. 175 IA b 391 – Wydz. Mat.-Przyr. Sprawozdania 1923/24–1933/34.

Źródła

internetowe:

<http://www.jezewski.ostrowiec.pttk.pl/alina-padarewska-makarewicz.html> /dostęp

17 V 2017

14. Materiały ikonograficzne. Źródła internetowe:
<http://www.jezewski.ostrowiec.pttk.pl/alina-padarewska-makarewicz.html> /dostęp
17 V 2017

Biogram powstał w ramach realizacji grantu: NPRH/912-Bibl: HINC ITUR AD ASTRA. Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie 1919-1939. Monografia zespołowa.